

ילקוט

מורשת

כתבי-עת
לתיעוד ועיון

ה

★

ילקוט מורשת

גדר חומיל בטרבלינקה

שנה

ג

חוברת

ה

ניסן תשכ"ו

אפריל 1966

הלחם בדגש

כתב-עת לתעוד ועיון

שנה ג' חוברת ה'

ניסן תשכ"ו

אפריל 1966

המערכת :

מרדכי אמיתי

יהודה באואר

ישראל גוטמן

שלום חולבסקי

(מזכיר המערכת)

רוז'קה קורצ'אק

אבא קובנר

אין להעתיק או לתרגם דברים שמתפרסמים בכתבי-העת
בשלמותם או בחלקם ללא נטילת רשות מן המערכת.

יוצא לאור ע"י מורשת

בית עדות ע"ש מרדכי אנילביץ

וספריית פועלים

המערכת : תל-אביב, אבן-גבירול 31 טל' 231394
המנהלה : ספריית-פועלים, ת"א, רחוב אלנבי 73, טל' 644398
דפוס השומר-הצעיר, מרחביה — טל. עפולה 2271

תוכן העניינים

מקורות ועדויות

מ. ברנר	סיפורו של יהודי מהונגאריה 7
שמואל וילנברג	טרבלינקה : המחנה והמרד 25
תנחום גרינברג	המרד בטרבלינקה — קטעי עדות 59
דוד פלוטניק	דרכי ביער 65
אמיל פ. קנייז'ה	בדעוך המרד 91
הפרקליטות הממלכתית מאשימה — תעודה 107	

עיון

אלכסנדר ביין	הפאראזיט היהודי 115
--------------	---------------------

ספרים

א. פלדמן	יהודי רומניה בתקופת השואה 141
----------	-------------------------------

מה ומי בחוברת

במדור העדויות

אנו מביאים פרק תעודתי של מ. ברנר רופא במקצוע. זהו סיפורו של יהודי מהונגריה אשר ב־1944 הובא לאושוויץ. * כן מובא במדור זה עדותו המקיפה של שמואל וילנברג על **מחנה טרבלינקה ועל המרד**. אלה הם דפי עדות של אדם שהשתתף במרד ושהמשיך להילחם עם הימלטו מטרבלינקה במחתרת, בשורות א. ל. (יחידות פארטיזניות של כוחות השמאל הפולני) ובמרד הפולני בוארשה באוגוסט 1944. * תנחום גרינברג אף הוא ממורדי טרבלינקה, מביא בפנינו, בעדותו **המרד בטרבלינקה** תיאור מפורט על ההכנות למרד, מהלכו עד לשעת בריחתו מהמחנה. דוד פלוטניק, מהפארטיזנים היהודיים ברוסיה הלבנה מקפיד את סיפורו הקרוי „דרכי ביער“, דרך שראשיתה בנסיגה עם הצבא האדום עד לאוראל בהתנדבות לצאת אל ערפו של האוייב הנאצי באימונים בבית־ספר מיוחד לפעולה פארטיזנית והמשכה בחציית קו החזית ולחיסול פארטיזנים באיזור רוסיה הלבנה. **בדעוך המרד** — רשימות של א. פ. קנייז'ה, מהלוחמים הפארטיזניים בצ'כוסלובקיה. פרק אחד מקדיש המחבר לתיאור הימים האחרונים של המרד הסלובאקי ב־1944 וברשימה שנייה מנסה הוא לתת סיכום על חלקם של היהודים במאבק נגד גרמניה הנאצית. „הפרקליטות הממלכתית מאשימה“ — הינה תעודה המספרת על הקבוצה הפרטיזנית הראשונה בסלובאקיה, רובה יהודים, שהובאה למשפט ממלכתי.

במדור העיון

דן אלכסנדר ביין במאמרו „הפאראזיט היהודי“. בחלקה של הלשון, בהשפעתם של מטבעות הלשון הארסיות על תהליך ההשמדה בתקופת השואה.

ספרים

אליהו פלדמן מעריך את ספרו של לביא על יהודי רומניה בשנות המלחמה.